

Альошина Альона Валеріївна

студентка групи М-ЮД-622

Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

*Науковий керівник: начальник
відділу організації наукової роботи,
доктор філософських наук*

Марченко О.В.

СОЦІАЛЬНИЙ КОНТЕКСТ НАВЧАННЯ МАЙБУТНІХ ЮРИСТІВ

Забезпечення високої якості змісту юридичної освіти, що відповідає сучасним запитам ринку праці, неможливе без оновлення структури і змісту освіти, розвитку фундаментальності і практичної спрямованості освітніх програм, модернізації освітніх технологій, забезпечення єдності теоретичного і практичного навчання майбутніх юристів, оволодіння розумовими операціями, прийомами і способами розумової діяльності і їх усвідомленого застосування. Українській державі на сучасному етапі необхідні не просто кваліфіковані випускники юридичних спеціальностей, суспільство вимагає юристів, які здатні ставити і вирішувати професійні завдання різного рівня, тим самим досягати все нових вершин своєї діяльності.

Проекція сучасних вимог до професіонала на процес його підготовки у ВНЗ показує, що останнім часом відбулися зміни у підходах до якості освіти і повсюдно триває пошук шляхів підвищення якості підготовки випускників. Професійна діяльність юриста відрізняється підвищеними вимогами до неї з боку як суспільства, так і держави. Вона характеризується наявністю владних повноважень і належать до державної діяльності, включаючи в себе нормотворчу, правозастосовну, правоохоронну, експертно-консультаційну, педагогічну та інші види діяльності [4].

У сучасному суспільстві юрист – це професійно навчений фахівець з вирішення соціальних конфліктів з позиції права. Однак юристи не тільки сприяють реалізації права, але й впливають на розвиток законодавства, вдосконалення правового регулювання соціальних відносин, зміцнення правопорядку. За своїм характером всі юридичні професії пов'язані з впливом на людські долі. Тому сучасній правовій державі потрібні юристи з якісною професійною підготовкою, яку формує в першу чергу ВНЗ.

Система юридичної освіти більшою мірою орієнтована на оволодіння нормативними вимогами до професії, що призводить до ускладненої адаптації майбутніх юристів до соціальних змін і негативно впливає на якість їх професійної діяльності. У зв'язку з цим виникає необхідність у вдосконаленні самої системи освіти у вищій школі, застосування інноваційних технологій

навчання. Оптимізації викладання, навчання студентів з опорою не тільки на процеси сприйняття і пам'яті, а передусім на продуктивне творче мислення, поведінку і спілкування сприяє технологія контекстного навчання.

Контекст визначається як система зовнішніх і внутрішніх умов життя і діяльності людини, впливає на його сприйняття, усвідомлення і перетворення конкретної ситуації, надаючи значення і сенс цієї ситуації в цілому і окремих її компонентів. Зовнішній контекст являє собою соціокультурні, предметні та просторово-часові характеристики ситуації, в яких особистість діє, внутрішній – індивідуально-психологічні особливості, засвоєні знання і досвід людини.

Теорія контекстного навчання є одним з оптимальних шляхів використання освітніх технологій, спрямованих на формування професійної культури юристів у процесі їх підготовки у ВНЗ.

Компетентність випускника ВНЗ розглядається в аспекті можливостей для подальшої діяльності, при цьому молодий фахівець повинен володіти інструментами адаптації до вирішення поставлених перед ним завдань з максимальною ефективністю. Особливо підкреслюється, що «результати навчання повинні виходити за рамки працевлаштування і відповідати стандартам, встановленим академічною спільнотою у зв'язку з конкретними кваліфікаціями» [3, с. 143].

Для того щоб сформувати професійну позицію майбутнього юриста, необхідно розробляти навчальні програми, орієнтовані на вивчення теоретичних основ права в тісному зв'язку з правозастосовним аспектом. Важливо, щоб завдання для семінарських і практичних занять склалися таким чином, щоб студент проявив не тільки навички володіння комп'ютером і знаходження інформації в мережі інтернет, а був орієнтований на необхідність самостійно аналізувати, порівнювати, формулювати судження, рефлексувати і робити висновки. Тоді майбутній юрист звикає творчо мислити, індивідуально підходити до будь-якої ситуації, долати страх зіткнення з нерозв'язною проблемою. Вивчення різних правових конструкцій через діяльнісні форми навчання формує впевнене володіння навичками і вміннями вирішення ситуацій, мотивує студента до професійного саморозвитку. Завдання викладачів в юридичному ВНЗ – навчити студента орієнтуватися у великому полі постійно мінливого законодавства, сформувати розуміння того, як застосовувати різні норми права, бачити судові перспективи тих чи інших категорій справ.

Хороший юрист – це грамотний фахівець у правозастосовчій сфері, психолог, комунікатор, який має стресостійкість, сформовані життєві установки, керується гуманними цінностями, справедливістю і верховенством права. Тому для формування професійної позиції у ВНЗ, що включає всі перераховані характеристики хорошого юриста, важливо грамотно вибудовувати сам процес професійної його підготовки [2]. Основне завдання юриста полягає у вирішенні конфлікту з мінімальною втратою часу клієнта і найменшими фінансовими витратами. Майбутній юрист повинен опанувати механізмами погоджувальних процедур, методиками досудового врегулювання спорів. Варто

відзначити, що останнім часом цьому аспекту почали приділяти чимало часу в навчальному плані, включаючи введення спеціальних дисциплін. Згідно концепції контекстного навчання, система професійних компетенцій, що включають професійно значущі якості особистості, ціннісні орієнтації та етичні норми та цінності, які є важливими складовими професійної культури.

Базовим формами діяльності студентів у контекстному навчанні відповідають три навчальних моделі: семіотична, імітаційна, соціальна.

Семіотична навчальна модель виражається в письмових або вербальних текстах, що містять теоретичну інформацію про конкретної галузі юридичної діяльності, яка передбачає її індивідуальне вивчення кожним студентом (лекції, навчальні завдання та завдання). Одиницею роботи студента є мовленнєва дія.

Імітаційна навчальна модель – це змодельована ситуація з юридичної сфери, піддається аналізу і прийняттю рішень на основі теоретичної інформації. Наприклад, вивчення судових прецедентів вищих судів сприяє розвитку тих якостей студента, які будуть необхідні в його практичній діяльності, є важливим чинником формування професійної позиції майбутнього юриста. Тут одиницею роботи студента є предметна дія, мета якого – перетворення імітованих професійних ситуацій.

Соціальна навчальна модель являє собою проблемну ситуацію або окремий фрагмент професійної діяльності, які аналізуються і розв'язуються в спільній діяльності майбутніх юристів. Робота в групах як соціальних моделях професійного середовища призводить до формування не тільки предметної, а й соціальної компетентності майбутнього фахівця. Цю технологію називають також кейс-методом або методом конкретних ситуацій. Основною одиницею активності студента у даній моделі є вчинок, тобто дія, спрямована на іншу людину, передбачає його відгук, і з урахуванням цього – корекцію дії. Моделюючи в спільній діяльності юридичні ситуації, студенти розвивають свої комунікативні навички, вчаться будувати взаємодію з клієнтом в правовому полі, виділяючи з проблемної ситуації головні аспекти для вирішення справи, знаходячи оптимальний варіант розв'язання ситуації, використовуючи процедуру медіації. Суть реалізації кейс-методу в процесі професійної підготовки майбутнього юриста полягає в аналізі спеціально розроблених або реально існуючих суперечливих правових ситуацій, способів їх вирішення, оцінці і прогнозуванні наслідків прийнятих студентами рішень. Як правило, керує ходом обговорення викладач [1, с. 1440].

Отже, професійну кар'єру юриста визначає його вміння реалізувати свої професійні знання в процесі вирішення правових завдань з урахуванням соціально-психологічного контексту ситуації, а також етичних, екологічних і естетичних аспектів професії. Контекстне навчання у ВНЗ знімає проблему адаптації випускників-юристів до професійної діяльності в організації, так як передбачає не тільки активний розвиток розумової діяльності, але і соціальний контекст навчання. Застосування технології контекстного навчання у

процесі підготовки професіоналів різних напрямків діяльності доцільно для ефективної реалізації отриманих знань, умінь і навичок, що становлять основу професійної компетентності.

1. Далдаева Т.И. Применение технологии контекстного обучения для развития профессиональной позиции будущих юристов в вузе // *Фундаментальные исследования*. – 2013. – № 11-7. – С. 1436-1440. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.fundamental-research.ru/ru/article/view?id=33360>.

2. Жукова, И.А. Контекстное обучение как средство формирования профессиональной компетентности будущих юристов: дис. ... канд. пед. наук. - М., 2011.

3. Идрисов Б. Определение компонентов системной подготовки будущего педагога в контексте компетентностного обучения // *Науковий Вісник Мелітопольського Державного Педагогічного Університету*. Серія: Педагогіка. - 2016. № 1 (16). – С. 143-150.

4. Косенко И.В. О Некоторых аспектах творческих способностей студентов юридических специальностей. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://domhors.ru/rus/files/arhiv_zhurnala/spp/2015-6/pedagogics/kosenko.pdf

Полякова Ольга Вікторівна
студентка групи С-ЮД-612
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

*Науковий керівник: начальник
відділу організації наукової роботи,
доктор філософських наук
Марченко О.В.*

ІННОВАЦІЇ У ГАЛУЗІ ЮРИДИЧНОЇ ОСВІТИ

Динаміка соціально-економічних процесів у сучасному світі радикально актуалізувала проблему інноваційного потенціалу нації як однієї з гарантій стабільних її позицій у світовому співтоваристві, успішного реагування на різноманітні цивілізаційні виклики. Інноваційність є однією з домінуючих тенденцій розвитку людства. З урахуванням цього нова освітня парадигма вибудовується на засадах розвитку творчої потенції людини, її права на самовизначення, готовності до сприймання і розв'язання нових завдань. Тому серед проблем наукової педагогіки пріоритетними є проблеми розробки новітніх навчальних програм у вишах України, необхідність кардинальної зміни у підході до підготовки фахівців магістерського рівня, що вимагає наповнення програм новітнім інноваційним змістом.

У системі вищої освіти України підготовка компетентних магістрів права залежить не тільки від ефективного оволодіння змістом найсучасніших юридичних наук, але і від ступеню набутої ними філософсько-правової рефлексії (філософії права), що є водночас чи не єдиним засобом підвищення науково-методологічної компоненти в професійній підготовці магістра як ква-